

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.5.1.2025

Inspektor Mirosław Elszkowski
Komendant Wojewódzki Policji
w Olsztynie
Komenda Wojewódzka Policji
w Olsztynie ul. Partyzantów 6/8
10-521 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/089 Reglamentacja dostępu do broni palnej

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie, ul. Partyzantów 6/8 10-521 Olsztyn (dalej: KWP lub Komenda).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Inspektor Mirosław Elszkowski, Komendant Wojewódzki Policji w Olsztynie (dalej: Komendant Wojewódzki), od 6 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Nadinspektor Tomasz Klimek od 27 stycznia 2016 r. do 19 stycznia 2024 r., Młodszy Inspektor Paweł Krauz pełniący obowiązki od 20 stycznia 2024 r. do 5 maja 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej.2. Realizacja zadań dotyczących rejestracji broni oraz nadzoru nad posiadaniem broni.3. Bazy danych (rejstry) związanych z realizacją zadań dotyczących pozwoleń na broń i nadzoru nad posiadaniem broni.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych ¹ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontrolerzy	Cezary Kasznicki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/20/2025 z 5 marca 2025 r. Wojciech Dąbrowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL19/2025 z 4 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Tj. do dnia 16 czerwca 2025 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Komendzie Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, w okresie objętym kontrolą, zadania określone m.in. w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji⁴ (dalej: UoBiA), związane z reglamentacją dostępu do broni palnej oraz nadzorem nad posiadaniem tej broni były realizowane prawidłowo i rzetelnie za wyjątkiem przypadków, w których NIK stwierdziła brak lub opieszałość w działaniach.

Komendant Wojewódzki zapewnił właściwe warunki do deponowania broni. W KWP prawidłowo i zgodnie z przepisami prawa przeprowadzono postępowania w sprawie pozwoleń/dopuszczeń i świadectw do posiadania broni. W przypadku powzięcia informacji skutkujących możliwością lub obowiązkiem cofnięcia pozwolenia, po przeprowadzeniu w KWP wymaganych czynności, Komendant Wojewódzki w prawidłowy sposób wydawał decyzje w tym zakresie. Niemniej wobec trzech osób, które nie dochowały 30 dniowego terminu na złożenie broni do depozytu w przypadku nie zbycia tej broni, w KWP nie podjęto niezwłocznie stosownych czynności. W KWP w sposób opieszale podjęto działania zmierzające do wszczęcia na podstawie art. 18 ust. 5 UoBiA postępowań w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń osobom, które nie przedłożyły stosownych orzeczeń. Czynności w tym zakresie w 9 z 12 przypadków podjęte zostały od 40 do 894 dni od upływu 5 lat od daty wydania orzeczenia. Pracownicy Wydziału Postępowań Administracyjnych (dalej: WPA) KWP w latach 2022-2024 nie podejmowali wobec 15 z 21 stowarzyszeń strzeleckich działań w związku z brakiem realizacji przez nie corocznego obowiązku przedkładania wykazów, o którym mowa w art. 27 ust. 5 UoBiA. Nieprawidłowości stwierdzono także w zakresie sporządzania protokołów przyjęcia broni do depozytu. W 7 z 20 objętych badaniem protokołów nie opisano bowiem stanu technicznego broni przyjmowanej do depozytu. W WPA KWP nie zapewniono skutecznego nadzoru nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (dalej: KSIP). Niektóre dane zawarte w KSIP w rejestrze *Broń* zostały uaktualnione dopiero w trakcie kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań związanych z reglamentacją dostępu do broni palnej

Opis stanu faktycznego

1.1. Realizację zadań dotyczących prowadzenia postępowań w sprawie pozwoleń na posiadanie broni palnej (dalej również: pozwolenie)/dopuszczeń do posiadania broni palnej (dalej również: dopuszczenie), prowadzenia rejestru Broń oraz nadzoru nad przestrzeganiem przez osoby/pomioty posiadające pozwolenie/dopuszczenie obowiązków wynikających z UoBiA przypisano do zadań Wydziału Postępowań Administracyjnych (dalej: WPA).

(akta kontroli str. 6-11)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 485, ze zm.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

W KWP obowiązują następujące akty wewnętrzne, regulujące prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach pozwoleń na broń oraz dopuszczeń do posiadania broni, jak również sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków wynikających z UoBiA:

- Regulamin Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie z dnia 27.03.2018 r., w którym jednym z zadań przypisanych do realizacji WPA jest prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach określonych w ustawie o broni i amunicji;
- Zakres zadań WPA KWP w Olsztynie z dnia 24.05.2018 r., w którym jednym z zadań przypisanych do realizacji Zespołowi Pozwoleń na broń jest prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach pozwoleń na broń i dopuszczeń, natomiast Zespołowi do Spraw Ochrony Osób i Mienia oraz SUFO również w zakresie dopuszczeń. Ponadto w przedmiotowym dokumencie wskazano również sprawowanie merytorycznego nadzoru nad jednostkami Policji województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie realizacji zadań z ustawy o broni i amunicji poprzez m. in. prowadzenie szkoleń, bieżącą kontrolę dokumentacji napływającej do wydziału z jednostek terenowych, kontrolę akt broni pneumatycznej i pozwoleń wydawanych w komendach powiatowych/miejskich Policji województwa;
- Decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie nr 230/2024 z dnia 11.10.2024 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy Komendantem Wojewódzkim Policji w Olsztynie, a I Zastępcą Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie i zastępcami Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie oraz upoważnień do podejmowania decyzji w imieniu Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie z której wynika, że bezpośredni nadzór nad WPA KWP w Olsztynie sprawuje Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie do spraw Prewencji, który upoważniony jest do podpisywania m. in. decyzji administracyjnych, postanowień oraz innych dokumentów wytworzonych w toku postępowań administracyjnych w sprawach pozwoleń na broń:
- Decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie nr 12/2025 z dnia 17.01.2025 r. w sprawie upoważnienia policjantów i pracowników Policji WPA KWP do załatwiania spraw w zakresie zadań przypisanych wydziałowi, z wyłączeniem decyzji administracyjnych w sprawach wydania lub odmowy wydania pozwoleń na broń palną bojową do ochrony osobistej dla osób fizycznych – zawiera wykaz osób upoważnionych przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących pozwoleń na broń dla osób fizycznych i prawnych oraz wykaz policjantów upoważnionych do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązków, wynikających z przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, przez osoby fizyczne posiadające pozwolenie na broń palną oraz podmioty posiadające broń na świadectwo, a także do protokolarnego stwierdzenia czy magazyn broni spełnia warunki oraz sposób zabezpieczenia broni i amunicji jest zgodny z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26.08.2014 r. w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji;
- Decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie nr 26/2025 z dnia 14.02.2025r. w sprawie powołania w WPA KWP komisji do usuwania

informacji, w tym danych osobowych, ze zbioru danych – rejestru „Broń”, w której wskazano policjantów wchodzących w skład ww. komisji, jak również sposób wyznaczania członków komisji i sposób dokumentowania jej pracy;

- Decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie nr 34/2025 z dnia 05.03.2025 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzania egzaminów ze znajomości przepisów dotyczących posiadania broni oraz umiejętności posługiwania się bronią, w której powołano członków komisji egzaminacyjnej spośród policjantów i pracowników WPA KWP w Olsztynie oraz policjantów KWP posiadających uprawnienia instruktora strzelań policyjnych lub instruktora wyszkolenia strzeleckiego, wskazano osoby odpowiedzialne za organizację, prowadzenie, określanie miejsca i terminu egzaminów, ustalanie składu komisji egzaminacyjnej oraz wybieranie przewodniczącego komisji spośród jej członków, jak również za zabezpieczenie WPA KWP w niezbędny sprzęt do przeprowadzenia egzaminów;
- Decyzja Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie nr 132/2024 z dnia 04.06.2024 r. w sprawie powołania komisji do oceny stanu technicznego broni znajdującej się w depozycie WPA KWP, w której powołano członków komisji oraz jej przewodniczącego, wskazano zadania komisji oraz sposób dokumentowania jej pracy.

(akta kontroli str.7-14)

Sprawami związanymi z reglamentacją dostępu do broni palnej zajmowało się, w okresie objętym kontrolą NIK, od 21 do 22 pracowników WPA, w tym naczelnik, z-ca naczelnika, od 17 do 18 pracowników wykonujących czynności w zakresie prowadzenia postępowań/wydawania decyzji w sprawie wydania/odmowy wydania/cofnięcia pozwolenia/dopuszczenia do posiadania broni, rejestracji broni, prowadzenia rejestrów/baz danych, wykonujących czynności kontrolne w zakresie przestrzegania warunków przechowywania, noszenia i ewidencjonowania broni.

(akta kontroli str.15-22)

W okresie objętym kontrolą pracownicy WPA uczestniczyli w różnych formach doskonalenia zawodowego, których zakres związany był z kwestiami reglamentacji broni palnej. I tak: w szkoleniu, na którym omawiano: pozwolenia na broń oraz sposób jej przechowywania przez osoby fizyczne – 7 osób; zagadnienia dotyczące sposobu realizowania wywiadu środowiskowego u osób posiadających broń oraz warunki przechowywania broni – 13 osób; sprawdzanie wymagań technicznych magazynów broni i amunicji na rzecz koncesjonowanych podmiotów gospodarczych – 2 osoby.

(akta kontroli str. 23-26)

1.2. Liczba pozwoleń na broń, wydanych wg stanu na 31 grudnia 2024 r. wyniosła 16 640.

Liczba osób posiadających dopuszczenie do posiadania broni, o którym mowa w art. 30 ust. 1 UoBiA, według stanu na 31 grudnia 2024 r. wyniosła 5 908.

Liczba podmiotów posiadających pozwolenie na broń na okaziciela (dalej również: *świadectwo broni*), według stanu na 31 grudnia 2024 r.; wyniosła 9. W posiadaniu tych podmiotów było łącznie 1 198 szt. zarejestrowanej broni.

Liczba decyzji pozytywnych dotyczących pozwoleń na broń, dopuszczeń do posiadania broni i świadectw broni w okresie objętym kontrolą wyniosła odpowiednio: 4940, 2805, 9.

Liczba decyzji odmownych dotyczących pozwoleń na broń, dopuszczeń do posiadania broni i świadectw broni w okresie objętym kontrolą wyniosła odpowiednio: 57, 62, 0.

Liczba cofniętych pozwoleń na broń/dopuszczeń/świadectw broni w okresie objętym kontrolą wyniosła 747.

W latach 2023 i 2024 liczba pozwoleń na broń do celów ochrony osobistej i do celów ochrony osób i mienia wydanych funkcjonariuszom z uwagi na zadeklarowanie przez nich chęci wzmocnienia potencjału obronnego RP wyniosła odpowiednio 348 i 593.

(akta kontroli str. 23-26)

1.3.1. Badanie 17 postępowań zakończonych wydaniem decyzji o pozwoleniu na posiadanie broni, w tym do celu: ochrony osobistej – cztery; sportowego – cztery; kolekcjonerskiego – cztery; myśliwskiego – cztery oraz szkoleniowego – jedno, pod kątem zachowaniem zasad określonych w UoBiA wykazało, że:

- we wszystkich 17 przypadkach wnioskodawcy spełniali kryterium wieku określone w art. 15 ust. 1 pkt 1 UoBiA (ukończone 21 lat);
- w 14 przypadkach wnioskodawcy przedstawili ważne orzeczenia lekarskie i psychologiczne⁶ potwierdzające, że nie należą do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt. 2-4 UoBiA, a w trzech przypadkach obowiązek ten nie dotyczył wnioskodawców (z uwagi na treść art. 15 ust. 6 UoBiA);
- wszyscy wnioskodawcy posiadali stałe miejsce pobytu na terytorium RP, stosownie do wymogu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 5 UoBiA;
- we wszystkich przypadkach wnioskodawcy wykazali ważną przyczynę posiadania broni dla pozwoleń do celów określonych w art. 10 ust. 3 lub ust. 3a UoBiA;
- w dwóch przypadkach wnioskodawcy zdali egzamin wymagany art. 16 ust. 1 UoBiA, a w pozostałych 15 przypadkach byli z niego zwolnieni na podstawie art. 16 ust. 2 UoBiA;
- we wszystkich aktach postępowania znajdowały się informacje z Krajowego Rejestru Karnego (dalej: *KRK*) potwierdzające, iż wnioskodawcy nie figurują w kartotece karnej *KRK* oraz notatka z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego;
- w każdym przypadku pozwolenie wydano w formie decyzji administracyjnej zawierającej informacje wymagane art. 12 ust. 1 UoBiA;
- w żadnym z czterech pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich KWP nie wydawał zgody na noszenie broni (w *KSIP* odnotowano, że wnioskodawcy nie posiadają prawa do jej noszenia). W przypadku pozwoleń do pozostałych celów KWP nie wykluczał ani nie ograniczał prawa do noszenia broni.

(akta kontroli str. 27-162)

⁶ Wydane przez lekarzy/psychologów wpisanych do rejestru lekarzy/psychologów uprawnionych.

1.3.2. Badanie 11 postępowań w sprawie wydania decyzji administracyjnej dopuszczającej do posiadania broni palnej w odniesieniu do zasad określonych w UoBiA wykazało, że:

- wszyscy wnioskodawcy mieli ukończone 21 lat oraz posiadali miejsce stałego pobytu na terytorium RP, stosownie do wymogu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 5 UoBiA;
- w pięciu przypadkach wnioskodawcy przedstawili ważne orzeczenia lekarskie i psychologiczne⁷ potwierdzające, że nie należą do osób wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt. 2-4 UoBiA, a w pozostałych sześciu przypadkach nie było takiego obowiązku (z uwagi na treść art. 15 ust. 6 UoBiA);
- we wszystkich przypadkach w aktach postępowania znajdowały się informacje z KRK potwierdzające, iż wnioskodawcy nie figurują w kartotece karnej oraz wywiad środowiskowy przeprowadzony przez funkcjonariuszy Policji. W aktach postępowania zamieszczono również dokumenty potwierdzające, że wnioskodawcy wymienieni w art. 16 ust. 2 UoBiA byli zwolnieni z egzaminu wymaganego art. 16 ust. 1 tej ustawy;
- w decyzjach administracyjnych dopuszczających do posiadania broni wyszczególniano rodzaje broni, które wykazano we wnioskach o uzyskanie ww. dopuszczenia.

(akta kontroli str. 27-156)

1.3.3. Analiza 11 decyzji, którymi odmówiono wydania pozwolenia na posiadanie broni oraz pięciu, którymi odmówiono wydania dopuszczenia do posiadania broni wykazała, że przyczynami tych odmów były:

- w zakresie pozwoleń – nie potwierdzono przesłanek stałego, realnego i ponadprzeciętnego zagrożenia życia i zdrowia (cztery przypadki), negatywne orzeczenia lekarskie i psychologiczne (cztery), niedostarczenie wyników badań lekarskich i psychologicznych (jeden), niezdany egzamin z części teoretycznej ze znajomości przepisów bezpiecznego posługiwania się bronią (jeden) oraz ustalenie przez WPA, że ukończony przez wnioskodawcę kurs⁸ w zakresie instruktora strzelectwa sportowego nie uprawnia do prowadzenia szkoleń o charakterze strzeleckim;
- w zakresie dopuszczeń - negatywne orzeczenia lekarskie i psychologiczne, w tym po odwołaniu się organu Policji od pozytywnych orzeczeń przedstawionych przez wnioskodawcę (cztery), niezdany egzamin z umiejętności posługiwania się bronią (jeden).

Od dwóch spośród 16 zbadanych decyzji zakończonych odmową wydania pozwolenia na broń (11 postępowań) lub odmową dopuszczenia do posiadania broni (pięć postępowań) wniesiono odwołanie, przy czym organ II instancji utrzymał w mocy zaskarżone decyzje.

(akta kontroli str. 27-156)

⁷ Wydane przez lekarzy/psychologów wpisanych do rejestru lekarzy/psychologów uprawnionych.

⁸ Placówka, w której wnioskodawca uzyskała licencję, nie jest znana w środowisku sportowym, a organ Policji nie uzyskał informacji ewidencjonowaniu takich kursów oraz współpracy tego podmiotu z uczelniami wyższymi.

1.3.4. Badanie 44 ww. postępowań administracyjnych w zakresie prawidłowości i terminowości ich przeprowadzenia wykazało, że we wszystkich przypadkach:

- postępowanie zakończono wydaniem decyzji administracyjnych, które spełniały wymogi art. 107 ustawy z 14 czerwca 1960 Kodeks Postępowania Administracyjnego⁹;
- zapewniono stronie czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, stosownie do art. 10, 79a, 81 Kpa;
- postępowania były prowadzone terminowo, tj. organ wydał decyzję w terminach przewidzianych w art. 35 Kpa, a w przypadku niezłatwienia sprawy w terminie, zawiadamiał stronę podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 Kpa).

(akta kontroli str. 27-156)

1.4. Badanie czterech postępowań w sprawie udzielenia pozwolenia na broń na okaziciela wykazało, że:

- pozwoleń udzielono podmiotom wymienionym w art. 29 ust. 1 pkt 2-4 UoBiA (tj. przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia; podmiotowi prowadzącemu strzelnicę oraz klubowi sportowemu);
- cel pozwoleń oraz rodzaj i liczba egzemplarzy broni objętej pozwoleniami była zgodna z żądaniami wnioskodawców;
- pozwolenia wydano w formie decyzji administracyjnych, które zawierały elementy wymagane art. 107 Kpa oraz określały cel pozwolenia, rodzaj i liczbę egzemplarzy broni objętych pozwoleniem;
- we wszystkich przypadkach dokonano oceny magazynu broni, a w protokołach z przeprowadzonych kontroli wskazano, że pomieszczenia spełniały wymogi techniczne rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji¹⁰ (dalej: *rozporządzenie w sprawie przechowywania broni*).

(akta kontroli str. 163-171)

1.5. Celem weryfikacji działań WPA w zakresie nadzoru nad realizacją przez posiadaczy pozwoleń na broń obowiązku przekładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych, wymaganych art. 15 ust. 4 UoBiA, pobrano z rejestru *Broń* raport dotyczący osób, którym skończył się termin ważności badań w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r. Raport ten zawierał 24 pozycje badań¹¹, których ważność upłynęła w ww. okresie. Do analizy wybrano dokumentację 12 osób i stwierdzono, że w przypadku dziewięciu posiadających pozwolenie na

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 572 – dalej Kpa.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 364.

¹¹ Pozycje badań dotyczyły 12 osób, którym w każdym przypadku kończył się termin zarówno badania lekarskiego jak i psychologicznego.

broń do ochrony osobistej, mimo upływu od 40 do 894 dni od daty wydania im orzeczenia, WPA w sposób opieszwały podjął działania w celu wszczęcia na podstawie art. 18 ust. 5 UoBiA postępowań w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń w sytuacji gdy osoby te nie przedłożyły stosownych orzeczeń, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 172-176)

1.6. Na podstawie próby 10 spraw w przypadku których ujawniono okoliczności dostatecznie uzasadniające podejrzenie, iż osoba posiadająca pozwolenie na obroń/dopuszczenie do posiadania broni należy do osób wymienionych w art. 15 ust.1 pkt 2-4 UoBiA KWP stosowała jednolitą praktykę polegającą na kierowaniu takiej osoby w każdym przypadku na badania lekarskie lub psychologiczne. Każdorazowo informowano o obowiązku poddania się badaniom lekarskim o psychologicznym (wszystkie osoby przedstawiły w KWP wydane orzeczenia). Zobowiązanie do przeprowadzenia badań lekarskich i psychologicznych każdorazowo następowało niezwłocznie po ujawnieniu tych okoliczności. Wszystkie osoby poddały się badaniom (wszystkie uzyskały wynik negatywny).

(akta kontroli str. 177-196)

1.7. Badanie 10 postępowań w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni wykazało, że:

- przyczynami wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni było uzyskanie przez WPA informacji uzasadniających to cofnięcie, tj.: o negatywnym orzeczeniu lekarskim i psychologicznym (5 spraw) oraz o prawomocnym orzeczeniu sądu o skazaniu za przestępstwo (5 spraw);
- wszczęcie postępowania we wszystkich sprawach następowało niezwłocznie (po uprawomocnieniu się orzeczenia lub uzyskaniu informacji o prawomocnym skazaniu);
- we wszystkich przypadkach postępowanie zakończono wydaniem decyzji zawierającej elementy wymagane art. 107 Kpa, stronie zapewniono czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono jej wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, a także postępowania były prowadzone terminowo, tj. organ wydał decyzję w terminach przewidzianych w art. 35 Kpa, a w przypadku niezakończono sprawy w ciągu 30 dni zawiadamiał stronę podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 Kpa).

(akta kontroli str. 177-196)

1.8. Na podstawie próby 10 spraw, w których osoby zobowiązane nie poddały się badaniom lekarskim/psychologicznym pomimo, że organ zobowiązał je do tego, KWP stosowała jednolitą praktykę polegającą na wszczęciu w każdym przypadku postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń (w każdym przypadku pozwolenie cofnięto).

(akta kontroli str. 177-196)

1.9. Na podstawie próby 10 spraw w przypadku których ujawniono okoliczności umożliwiające cofnięcie pozwolenia/dopuszczenia polegające na utracie członkostwa w PZŁ, KWP stosowała jednolitą praktykę polegającą na wszczęciu w każdym przypadku postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń (w każdym przypadku pozwolenie cofnięto).

(akta kontroli str. 197-226)

1.10. Badanie 10 postępowań w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń/dopuszczenia do posiadania broni wykazało, że w każdym przypadku zwrócone zostały dokumenty potwierdzające legalne posiadanie broni.

(akta kontroli str. 197-226)

1.11. Zgodnie z art. 27 ust. 5 UoBiA, Polski Związek Łowiecki (dalej: PZŁ) i zarządy stowarzyszeń strzeleckich są obowiązane do corocznego składania do KWP aktualnych wykazów członków uprawiających łowiectwo lub strzelectwo z użyciem własnej broni oraz powiadamiania KWP o wykluczeniu członków tych organizacji w terminie 30 dni od dnia wykluczenia.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonuje pięć¹² zarządów okręgowych PZŁ oraz 21 stowarzyszeń strzeleckich.

W okresie objętym kontrolą:

- wszystkie zarządy okręgowe PZŁ, funkcjonujące na terenie województwa, złożyły po trzy wykazy aktualnych członków oraz informacje o osobach skreślonych z listy członków;
- 15 stowarzyszeń strzeleckich nie przekazało aktualnych wykazów członków uprawiających strzelectwo z użyciem własnej broni. KWP nie podejmowała działań mających na celu wyegzekwowanie realizacji obowiązku określonego w art. 27 ust. 5 UoBiA, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- wpłynęło do KWP sześć zawiadomień o osobach, które zrezygnowały z członkostwa w towarzystwie strzeleckim lub je nabyły
- W 2025 r. WPA KWP przesłało pisemną informację do wszystkich stowarzyszeń strzeleckich o obowiązku dostarczenia danych wynikających z art. 27 ust. 5 UoBiA.

(akta kontroli str. 227-237)

1.12. W okresie objętym kontrolą decyzje dotyczące pozwoleń na broń/dopuszczenia do posiadania broni były przedmiotem odwołań od decyzji Komendanta Wojewódzkiego do organu II instancji (KGP). I tak:

- w 2022 r. złożono 11 odwołań od decyzji, z których osiem zostało utrzymanych w mocy, jedną uchylono w całości i przekazano do ponownego rozpatrzenia, w przypadku jednej KGP wydała postanowienie o stwierdzeniu

¹² Olsztyński, suwalski, ciechanowski, elbląski i toruński.

niedopuszczalności odwołania, a w jednym postanowienie o stwierdzeniu uchybienia terminu do wniesienia odwołania,

- w 2023 r. złożono dziewięć odwołań od decyzji Komendanta Wojewódzkiego z których sześć zostało utrzymanych w mocy, jedną uchylono w całości i przekazano do ponownego rozpatrzenia, dwie uchylono w całości i orzeczono o zachowaniu pozwolenia,
- w 2024 r. złożono dziewięć odwołań od decyzji Komendanta Wojewódzkiego, z których osiem zostało utrzymanych w mocy, a jedną uchylono w całości i orzeczono o zachowaniu pozwolenia.

(akta kontroli str. 238)

1.13. W okresie objętym kontrolą KW wydała następującą liczbę Europejskich Kart Broni:

- w 2022 r. – 150,
- w 2023 r. – 123,
- w 2024 r. – 116.

(akta kontroli str. 239)

1.14. W okresie objętym kontrolą KWP odwołała się od 554 orzeczeń lekarskich. Liczba orzeczeń lekarskich i psychologicznych pozytywnych wyniosła 426, liczba orzeczeń lekarskich i psychologicznych negatywnych wyniosła 164, natomiast 36 postępowań odwoławczych jest w toku.

(akta kontroli str. 240)

1.15. W okresie objętym kontrolą do KWP nie wpłynęły skargi związane z wykonywaniem przez KWP zadań wynikających z UoBiA.

(akta kontroli str. 241)

1.16. W okresie objętym kontrolą zagadnienia dotyczące reglamentacji dostępu do broni palnej nie były w KWP przedmiotem audytu wewnętrznego ani kontroli wewnętrznej/zewnętrznej.

(akta kontroli str. 438)

1.17. Wśród problemów dotyczących realizacji zadań wynikających z UoBiA, I zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Olsztynie¹³ oraz naczelnik WPA wskazali m.in.:

1. W zakładce „BRONŃ” w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP), w której gromadzone są dane, o których mowa w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o *broni i amunicji*, nie ma możliwości generowania danych, które pozwalałyby na szybkie tworzenie zestawień statystycznych. Obowiązek usuwania danych z systemu (np. dane osób, którym odmówiono wydania pozwolenia na broń i dopuszczenia bądź cofnięto uprawnienie), wynikający z Zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 02 grudnia 2019 r. w *sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji*

¹³ Sprawujący bezpośredni nadzór nad realizacją zadań przez WPA.

powoduje, że w systemie nie ma historii danej osoby, co bardzo utrudnia dotarcie do wcześniejszej dokumentacji na podstawie systemu.

2. System Rejestracji Broni (SRB), uruchomiony od listopada 2024 r. nie działa z poziomu przedsiębiorców, na których nałożono obowiązek niezwłocznego, nie później niż w ciągu 3 dni wprowadzania do ww. systemu broni wprowadzanej przez nich do obrotu, natomiast do obowiązków organów Policji należy ich rejestracja w terminie do 5 dni. Nie działający system dla przedsiębiorców powoduje, że aby Policja mogła dokonać rejestracji broni, pracownicy Policji muszą wprowadzić do systemu informację o wprowadzeniu do obrotu broni za przedsiębiorców. Powoduje to wydłużenie czasu przeznaczonego na rejestrację broni.
3. Problemy techniczne, pojawiające się w związku z działaniem SRB należy zgłaszać wyłącznie na skrzynkę elektroniczną, przeznaczoną do tego celu. Nie uzyskujemy jednak odpowiedzi zwrotnych, związanych z naszymi zgłoszeniami. Administratorem systemu jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, co powoduje wydłużony czas oczekiwania chociażby na nadanie uprawnień (również rozpatrywane przez Ministerstwo). Problemem jest również sposób logowania do SRB, w tym krótki okres aktywności – po ok. 10 minutach użytkownik jest wylogowywany i musi ponownie zalogować się do systemu, przy pomocy nowego kodu autoryzacji. W SRB nie ma historii broni, co jest problematyczne przy umowie kupna bądź sprzedaży broni, gdyż po przypisaniu broni do zaświadczenia dokument nadal widnieje w systemie jako aktywny. SRB nie „zasysa/pobiera” danych z aplikacji KSIP, co powoduje konieczność wielokrotnego wprowadzania tych samych danych dotyczących broni do różnych systemów, co jest nieefektywne, czasochłonne i powoduje wydłużenie wprowadzania danych w czasie.
4. Od 19 czerwca 2024 r. obowiązują nowe przepisy w zakresie zmiany podmiotów, do których wnoszone jest odwołanie od orzeczeń lekarskich i psychologicznych osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń palną, co w naszej ocenie wprowadziło chaos, gdyż obecnie, zgodnie z brzmieniem przepisu, wnosimy odwołanie do innego uprawnionego lekarza lub psychologa (których jest kilkadziesiąt, a nie tak jak do tej pory kilka podmiotów uprawnionych), nie ma również określonych kryteriów, jakimi należy się kierować przy wyborze. Przedmiotowa zmiana w naszej ocenie jest nietrafiona, gdyż w założeniu miała ona ułatwić procedurę odwoławczą, natomiast w naszej ocenie ją skomplikowała. Pierwsze miesiące powodowały wydłużające się postępowania administracyjne w związku z brakiem znajomości nowych przepisów przez lekarzy i psychologów – orzeczenia były i nadal się zdarza że są wydawane na drukach, w których są nieaktualne informacje w legendzie, dotyczące podmiotów odwoławczych, sposobu i terminu wniesienia odwołania oraz terminu na przekazanie dokumentacji do podmiotu odwoławczego. Ponadto wzór orzeczenia lekarskiego i psychologicznego nie został zmieniony w akcie prawnym rangi rozporządzenia. Brak jest również sankcji karnych i odpowiedzialności dla lekarzy i psychologów, za nieterminowe przekazywanie dokumentacji do badania w trybie odwoławczym.
5. Ustawodawca pozostawił w rękach obywateli bardzo niebezpieczne narzędzie, niepodlegające w żadnym stopniu rejestracji, jakim jest posiadanie broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem

1885 i replik tej broni. Od kilku lat odnotowywana jest coraz większa liczba zdarzeń kryminalnych z użyciem tego narzędzia. Odstępstwo od obowiązku posiadania pozwolenia na broń tego rodzaju, wynikające z art. 11 ust. 10 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. *o broni i amunicji*, powoduje łatwą dostępność – bez spełnienia jakichkolwiek wymogów. W sklepach nie jest wymagane jakiegokolwiek zaświadczenie wystawione przez właściwe organy Policji, co w konsekwencji prowadzi do zapewnienia anonimowości potencjalnego nabywcy-przestępcy, zakup nie jest odnotowany w żadnym policyjnym systemie, ewidencjonującym broń podlegającą rejestracji. Policja, której jednym z podstawowych zadań jest stanie na straży porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, nie ma możliwości zapobieżenia przestępstwom popełnianym z użyciem tych narzędzi, chociażby poprzez poddanie osób chętnych do posiadania takiej broni procedurze weryfikacyjnej w zakresie wieku, karalności, stanu zdrowia, lub innych przeciwwskazań do posiadania broni. Policjanci podejmujący codzienne interwencje w trakcie pełnionej służby są narażeni na niebezpieczeństwo związane z brakiem możliwości ustalenia, czy pod konkretnym adresem, pod którym przeprowadzana jest interwencja, może znajdować się broń, lub czy osoba, wobec której podejmowana jest interwencja posiada taką broń.

6. Zapis art. 15 ust. 3 ustawy *o broni i amunicji* uniemożliwia organom Policji weryfikację stanu zdrowia żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb wymienionych w przepisie, poprzez skorzystanie z prawa do wniesienia odwołania od orzeczeń lekarskich i psychologicznych w stosunku do takich osób ubiegających się o wydanie pozwolenia na broń i dopuszczenia do posiadania broni. Wyłączenie ww. kategorii osób z obowiązku przedstawienia orzeczeń powoduje brak możliwości skorzystania z narzędzi, z których można skorzystać w stosunku do innych osób, niebędących żołnierzami lub funkcjonariuszami odpowiednich służb.
7. Katalog celów, w jakich wydawane jest pozwolenie na broń, zawarty w art. 10 ust. 2 ustawy *o broni i amunicji*, poprzez użycie sformułowania „w szczególności” powoduje, że jest to katalog otwarty, bez wskazanej ważnej przyczyny posiadania pozwoleń na broń w innych celach.
8. Brak oprogramowania umożliwiającego bezproblemowe nanoszenie danych na nowych wzorach dokumentów obowiązujących od 2024 roku, powoduje problemy techniczne podczas ich drukowania na użytkowanych sprzętach informatycznych.

(akta kontroli str. 242-244)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Opieszale podjęto działania w KWP w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń osobom, które nie przedłożyły w okresie 5 lat, mimo obowiązku określonego w art. 15 ust. 4 UoBiA, stosownych orzeczeń. W 9 z 12 zbadanych przypadków postępowania takie wszczęto dopiero w toku kontroli NIK, tj. od 40 do 894 dni po upływie 5 lat od daty wydania orzeczenia¹⁴.

¹⁴ W przypadku wprawy WM 155 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 8 maja 2024 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 18 kwietnia 2025 r. W przypadku sprawy nr 6836 termin wymaganych

P.o. Naczelnik WPA wyjaśnił, że w 8 z 9 omawianych przypadków termin przedstawienia orzeczeń upływał w okresie obowiązywania na terenie Polski stanu pandemii oraz stanu zagrożenia epidemicznego (lata 2020-2023), jak również po nim. Od 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r. obowiązywał na terenie Polski stan epidemii, a od 16 maja 2022 r. stan zagrożenia epidemicznego. Na podstawie art. 12d ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, termin przedstawienia właściwemu organowi Policji orzeczeń lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 15 ust. 4 UoBiA, przedłużony został do 90 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu pandemii. Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1118) z dniem 1 lipca 2023 r. odwołano na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego. W związku z powyższym do 28 września 2023 r. przedłużony został termin dostarczenia orzeczeń wskazanych w art. 15 ust. 4 UoBiA. Z uwagi na bardzo dużą ilość osób, którym w okresie od 20 marca 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. upływał termin dostarczenia ww. dokumentów, nie było technicznej możliwości wyegzekwowania po dniu 28 września 2023 r. realizacji ww. obowiązku od wszystkich osób w tym samym czasie. Należy wspomnieć również, iż od 1 lipca 2023 r. ww. obowiązek dotyczy również osób, którym termin dostarczenia orzeczeń mija po wskazanej dacie. Z chwilą ujawnienia niezrealizowania ww. obowiązku przez wskazane osoby podejmowane były czynności przez pracowników WPA zmierzające do dopełnienia przez nich tego obowiązku. Taka sytuacja ma również miejsce w omawianych przypadkach.

Ponadto stwierdził, że od 2022 r. do 2024 r. WPA borykał się z brakami na stanowiskach wykonawczych, co było spowodowane fluktuacją kadr. Sukcesywnie braki te były uzupełniane. Na dzień dzisiejszy w tut. Wydziale są 3 wakaty w zespołach realizujących ww. zagadnienia.

(akta kontroli str. 246)

badań lekarskich i psychologicznych upływał 16 listopada 2022 r. natomiast WPA decyzje o cofnięciu pozwolenia na broń podjął 12 maja 2025 r. W przypadku sprawy nr 2917 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 15 maja i 11 maja 2023 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 23 lutego 2024 r. W przypadku sprawy nr 11735 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 28 września 2023 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 9 maja 2025 r. W przypadku sprawy nr 12436 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 27 listopada 2023 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 12 maja 2025 r. W przypadku sprawy nr EK126 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 28 września 2023 r. natomiast WPA decyzję wygaszającą pozwolenie na broń podjął 6 lutego 2025 r. W przypadku sprawy nr E1084 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 28 września 2023 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 9 listopada 2023 r. W przypadku sprawy nr EK1170 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 28 września 2023 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 18 stycznia 2024 r. W przypadku sprawy nr WM2568 termin wymaganych badań lekarskich i psychologicznych upływał 13 listopada 2024 r. natomiast WPA zawiadomienie o wszczęciu postępowania w kierunku cofnięcia pozwolenia na broń podjął 9 maja 2025 r.

2. W KWP w latach 2022-2024 nie podjęto działań w przypadku 15 spośród 21 stowarzyszeń strzeleckich funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w celu realizacji przez nie obowiązku określonego w art. 27 ust. 5 UoBiA, dotyczącego corocznego składania wykazu aktualnych członków. Uniemożliwiło to Policji bieżącą weryfikację, czy osoby posiadające broń w celach sportowych nadal spełniają warunki do jej posiadania oraz czy nie stanowią zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego.

P.o. Naczelnik WPA, będący osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość wyjaśnił, że *obowiązek przesyłania danych we wskazanym przez kontrolera NIK zakresie spoczywa na ww. podmiotach. Z uwagi na brak sankcji określonych w przepisach prawa za niewywiązywanie się z ww. obowiązku organ Policji nie ma narzędzi umożliwiających wyegzekwowanie go. Każde pismo nadesłane do WPA dotyczące utraty członkostwa jest weryfikowane pod kątem zasadności dalszego posiadania pozwolenia na broń, a finalnie kończy się wydaniem decyzji cofającej pozwolenie na broń palną na podstawie art. 18 ust. 4 ustawy o broni i amunicji, tj. ustanie okoliczności faktycznych, co stanowi okoliczność fakultatywną, nie obligatoryjną dla organu Policji.*

NIK nie podziela powyższego wyjaśnienia przyczyn nieprawidłowości, bowiem informacje te są niezbędne do sprawowania rzetelnego nadzoru przez KWP nad posiadaniem broni. W przypadku ustania członkostwa, np. wskutek zgonu i niezdeponowania broni po osobie zmarłej, pożądanym jest aby w KWP podjęte zostały niezwłoczne działania celem zabezpieczenia dostępu do broni osobom nieuprawnionym. Dodatkowo, ustanie członkostwa może stanowić podstawę do cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni na podstawie art. 18 ust. 4 UoBiA (ustanie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do wydania pozwolenia).

(akta kontroli str. 245)

OCENA CZĄSTKOWA

Pracownicy KWP prawidłowo weryfikowali istnienie przesłanek uniemożliwiających wydanie przez Komendanta Wojewódzkiego pozwolenia/dopuszczenia do posiadania broni. Postępowania administracyjne w tych sprawach przeprowadzone zostały terminowo i zgodnie z przepisami Kpa. Zachowany został przy tym jednolity sposób działań podjętych w sprawach o cofnięcie pozwoleń/dopuszczeń do posiadania broni. W KWP opieszale podjęto działania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń osobom, które nie przedłożyły stosownych orzeczeń. Wszczęto je dopiero w toku kontroli NIK, tj. po upływie od 40 do 894 dni od daty ważności orzeczenia. Nie podjęto też działań w celu realizacji przez 15 spośród 21 stowarzyszeń strzeleckich obowiązku określonego w art. 27 ust. 5 UoBiA, dotyczącego corocznego składania wykazu aktualnych członków.

OBSZAR

2. Nadzór nad posiadaniem broni palnej

Opis stanu faktycznego

2.1. Na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego, według stanu na 31 grudnia 2024 r., funkcjonowało w obiegu prawnym 16 640 decyzji administracyjnych zezwalających osobom fizycznym na posiadanie broni palnej, a liczba zarejestrowanej broni palnej wyniosła 35 132 szt.

Liczba pozwoleń i zarejestrowanych sztuk broni, wydanych w okresie objętym kontrolą wyniosła, odpowiednio: 4 942 i 10 344.

Liczba osób posiadających pozwolenia na broń oraz liczba zarejestrowanej broni do poszczególnych celów (w tym liczba wydanych pozwoleń/zarejestrowanej broni w latach 2022 - 2024 przedstawiała się następująco:

- ochrona osobista – 1 917 osób (w tym 882 wydanych w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2024 r.); 1 554 szt. zarejestrowanej broni (258 w okresie objętym kontrolą);
- ochrona osób i mienia odpowiednio – 76 (76) osób; 13 (13) szt. broni;
- łowiecki – 7 929 (615) osób; 18 508 (2 352) szt. broni;
- sportowy – 2 686 (1 232) osób; 8 330 (4 093) szt. broni;
- rekonstrukcje historyczne – w KWP Olsztyn nie wydano żadnych decyzji administracyjnych w zakresie pozwolenia na broń i nie zarejestrowano żadnej szt. broni;
- kolekcjonerski – 3 864 (2 120) osoby; 6 280 (3 480) szt. broni;
- pamiątkowy – 111 osób (nie wydano); 142 szt. (nie zarejestrowano) broni;
- szkoleniowy – 38 (17) osób; 299 (148) szt. broni;
- inny (do ochrony stawów hodowlanych) – 19 osób (nie wydano); sześć szt. (nie zarejestrowano) broni.

Spośród 954 pozwoleń na broń wydanych w latach 2023 – 2024 do celów ochrony osobistej (878) oraz ochrony osób i mienia (76), WPA KWP Olsztyn wydało łącznie 941 pozwoleń funkcjonariuszom z przyczyn wskazanych w art. 10 ust. 3a UoBiA (wzmocnienie potencjału obronnego RP), w tym do celu: ochrona osobista 877 pozwoleń i ochrona osób i mienia 64 pozwolenia. W ramach uzyskanych ww. pozwoleń funkcjonariusze zarejestrowali 276 szt. broni, w tym do celu ochrony osobistej 267 szt. broni i ochrony osób i mienia dziewięć szt. broni.

(akta kontroli str. 248-250)

Na obszarze województwa (w ww. okresie) funkcjonowało w obiegu prawnym również 49 decyzji administracyjnych zezwalających na posiadanie broni palnej na okaziciela, podmiotom wymienionym w art. 29 ust. 1 UoBiA, na podstawie których zarejestrowano łącznie 1 198 szt. broni.

W okresie objętym kontrolą, pozwolenia na broń wydano dziewięciu podmiotom, a zarejestrowano 52 szt. broni.

Liczba podmiotów prawnych i gospodarczych posiadających pozwolenia na broń oraz liczba zarejestrowanej broni do poszczególnych celów (w tym liczba wydanych pozwoleń/zarejestrowanej broni w okresie objętym kontrolą) przedstawiała się następująco:

- wewnętrzne służby ochrony – cztery podmioty (nie wydano pozwoleń w latach 2022 – 2024); 37 szt. broni (jedna w ww. okresie),
- ochrona osób i mienia (przedsiębiorcy koncesjonowani) odpowiednio – 11 podmiotów (2); 125 szt. broni (1 szt.),
- podmioty prowadzące strzelnice – sześć (jeden); 104 szt. (dziewięć szt.),
- szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszenia, podmioty realizujące ćwiczenia strzeleckie, bądź kształcące w zawodzie pracownika ochrony – 28 podmiotów (sześć); 932 szt. (41 szt.) broni.

WPA KWP nie wydało przedmiotowych decyzji: podmiotom realizującym filmy i inne przedsięwzięcia artystyczne, urzędom, instytucjom, zakładom, których pracownikom broń jest niezbędna do ochrony osobistej ze względu na szczególne narażenie życia lub zdrowia, podmiotom, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania, zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich w celu wykonania odstrzału sanitarnego.

(akta kontroli str. 248-250)

2.2. Analiza dokumentacji 20 osób, którym wydano łącznie 38 pozwoleń na broń, pod kątem terminowości jej zarejestrowania po zakupie wykazała, że:

- udzielono pozwoleń na posiadanie łącznie 530 szt. broni, z których posiadacze tych pozwoleń zakupili i zarejestrowali 100 szt. broni, których rodzaj był zgodny z wydanymi pozwoleniami,
- 98 szt. broni zarejestrowano (złożono w WPA KWP Olsztyn dokumenty potwierdzające nabycie broni) przed upływem 5 dni od dnia jej nabycia (art. 13 ust. 1 UoBiA). W dwóch przypadkach, dowody zakupu broni złożono do WPA KWP Olsztyn z jednodniowym opóźnieniem. W jednym przypadku organ Policji w stosunku do sprawcy czynu (zakup broni w kwietniu 2025 r.) zastosował pouczenie (art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹⁵). W drugim przypadku (zakup broni w lutym 2025 r.) w związku, iż piąty dzień wypadał w niedzielę uznano, że termin został dochowany z uwagi na wykładnię Sądu Rejonowego w Olsztynie z 17 marca 2021 r. (dokonaną w sprawie sygnatura akt. II W 647/21). Zakupiona broń odpowiadała rodzajom określonym w pozwoleniach na posiadanie broni

p.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że: *Organ stosował jednolitą praktykę w zakresie rejestracji broni palnej uwzględniając wyrok z 17 marca 2021 r. który stanowi, iż jeśli koniec terminu przypada na dzień uznany przez ustawę za dzień wolny od pracy czynność można wykonać następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy. Podał też, że wyjątek stanowiła sprawa WM7618, gdzie termin rejestracji broni upłynął 6 dnia (niedziela) i rozliczono wykroczenie pouczeniem z art. 41 kodeksu wykroczeń, zamiast zastosować wykładnię ww. wyroku.*

(akta kontroli str. 251-258)

2.3. W okresie objętym kontrolą WPA w 88 przypadkach przejęła broń korzystając z prawa do jej odebrania, a w 49 przypadkach obligatoryjnie odebrano broń w związku z art. 19a ust. 1 UoBiA.

Badanie pięciu spraw dotyczących interwencji Policji w związku z przemocą w rodzinie wykazało, że we wszystkich tych przypadkach nastąpiło przejęcie (zabezpieczenie) broni, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność jej posiadania w dniu interwencji lub dzień po, a osoby te zobowiązano do niezwłocznego poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym, co stanowiło wypełnienie obowiązków określonych art. 19a ust. 1 pkt 1 oraz art. 19a ust. 4 UoBiA.

(akta kontroli str. 259-277)

2.4. Badanie postępowań w sprawie zbycia, zabezpieczenia lub przejęcia 80 szt. broni palnej po cofnięciu 42 pozwoleń na broń wykazało, że:

- przyczyną cofnięcie pozwolenia były informacje posiadane przez WPA o:

¹⁵ Dz.U. z 2025 r. poz. 734.

- upływie terminu na przedłożenie orzeczeń lekarskich i psychologicznych (siedem decyzji),
- negatywnym orzeczeniu lekarskim i psychologicznym (cztery decyzje),
- prawomocnym wyroku skazującym za przestępstwo (13 decyzji),
- ustaniu okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do wydania pozwolenia (18 decyzji¹⁶);
- zbycie, zabezpieczenie lub przejęcie broni po cofnięciu pozwolenia nastąpiło w:
 - 23 przypadkach umową sprzedaży¹⁷ (43 szt. broni), w tym w 19 przypadkach (33 szt. broni) przed uprawomocnieniem się decyzji, a w czterech przypadkach (10 szt. broni) w terminie od 7 do 31 dni po upływie 30 dniowego terminu na złożenie broni do depozytu w przypadku nie zbycia tej broni od dnia uprawomocnienia się decyzji. WPA w jednym przypadku skierowało do Komendanta Komisariatu Policji w Dobrym Mieście pismo w sprawie nielegalnego posiadania broni, na które otrzymało postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, a w trzech przypadkach nie podjęto we właściwym czasie działań dotyczących nielegalnego posiadania broni (opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
 - 19 przypadkach 37 szt. broni zabezpieczono w depozycie¹⁸, w tym 15 szt. broni sprzedano z depozytu, dziewięć szt. przeznaczono do zniszczenia, 13 szt. nadal znajduje się w depozycie.

(akta kontroli str. 278-291)

2.5. W WPA KWP Olsztyn zapewniono możliwość deponowania broni, a warunki jej przechowywania odpowiadały wymogom określonym w przepisach prawa. Przeprowadzone przez NIK 9 maja 2025 r. oględziny pomieszczeń, w których odbierano i przechowywano broń wykazały, że:

- trzy wyznaczone pomieszczenia do odbioru i magazynowania broni znajdowały się na pierwszym piętrze murowanego budynku,
- pomieszczenia były wydzielone murowanymi ścianami, a okna zabezpieczone kratami i siatkami, każde z pomieszczeń wyposażono w metalowe drzwi z blokadą antywłamaniową oraz dwoma atestowanymi zamkami patentowymi,
- wejście do pomieszczeń magazynu broni monitorowane było przez kamerę,
- wstęp do każdego z trzech pomieszczeń chronił system kontroli dostępu z czytnikiem kart zainstalowanym przy drzwiach,
- pomieszczenia były ogrzewane, w momencie przeprowadzania oględzin wilgotność wynosiła 40%,
- pierwsze pomieszczenie wyposażone było w sprzęt komputerowy, meble biurowe, kulochwył oraz skrzynię z piaskiem do rozładowania broni, zamontowano czujniki dymu i ruchu,
- drugie pomieszczenie wyposażone było w sprzęt komputerowy, meble biurowe i trzy regały na broń i amunicję, zamontowano czujniki dymu i ruchu,
- trzecie pomieszczenie pełniło tylko funkcję magazynu broni, wyposażone w osiem regałów drewnianych i drewniano metalowych,

¹⁶ Ustanie członkostwa w Polskim Związku Łowieckim.

¹⁷ W tym jedna umowa darowizny.

¹⁸ Wszystkie złożone przed uprawomocnieniem się decyzji.

- broń składowana na regałach skierowana była w bezpiecznym kierunku, tj. w stronę sufitu lub ściany,
- amunicja przechowywana była w oddzielnych i opisanych skrzyniach i opakowaniach rozłożonych na regałach,
- każdy egzemplarz broni posiadał etykietę identyfikacyjną,
- magazyn wyposażono w dwie gaśnice proszkowe ABC,
- prowadzono papierowy rejestr osób pobierających klucze do magazynu.

(akta kontroli str. 292-293)

2.6. Według stanu na 26 maja 2025 r. w depozycie WPA KWP Olsztyn znajdowało się łącznie 447 szt. broni, w tym 319 szt. zdeponowanej w latach 2022 – 2024.

W badanym okresie do magazynu depozytowego przyjęto:

- 255 szt. broni w 2022 r. (w tym 73 szt. do zniszczenia),
- 294 szt. broni w 2023 r. (w tym 46 szt. do zniszczenia),
- 323 szt. broni w 2024 r. (w tym 42 szt. do zniszczenia).

W okresie objętym kontrolą, WPA dwukrotnie¹⁹ przekazał do Wydziału Zaopatrzenie KWP w Olsztynie 425 szt. broni wraz z amunicją z przeznaczeniem do zniszczenia.

Z tytułu deponowania broni KWP uzyskała dochód w wysokości: 82,1 tys. zł w 2022 r., 71,9 tys. zł w 2023 r. i 63,8 tys. zł w 2024 r.

(akta kontroli str. 294-318)

2.7. W badanym okresie broń przekazywaną do depozytu w WPA KWP Olsztyn, każdorazowo wpisywano do książki ewidencji broni i amunicji prowadzonej według wzoru określonego załącznikiem nr 2 rozporządzenia z dnia 9 czerwca 2004 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad deponowania i niszczenia broni i amunicji w depozycie Policji, Żandarmerii Wojskowej lub organu celnego oraz stawki odpłatności za ich przechowywanie w depozycie²⁰.

Złożenie broni do magazynu następowała na podstawie protokołu przyjęcia broni i amunicji do depozytu zawierającego elementy wskazane we wzorze określonym w załączniku nr 1 ww. rozporządzenia. Protokoły te zawierały również informacje o właścicielu broni, osobie zdającej (w przypadku funkcjonariuszy policji), stanie broni przy każdym przekazywanym do depozytu egzemplarzu.

Analiza 20 protokołów przyjęcia broni do depozytu wykazała, że:

- w pięciu przypadkach przyjęcie broni nastąpiło na podstawie art. 19a ust. 1 UoBiA, w czterech w związku z art. 19 ust. 1 ustawy, w dwóch przypadkach na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy oraz w dziewięciu przypadkach w związku ze śmiercią właściciela broni,
- w ośmiu przypadkach, w których broń przekazali funkcjonariusze Policji, w protokołach nie wypełniono danych właściciela w zakresie rodzaju, serii i numeru dowodu tożsamości, organu wydającego dowód osobisty,

¹⁹ 16 sierpnia 2023 r. i 8 maja 2025 r.

²⁰ Dz.U. Nr 152, poz. 1609.

- w siedmiu przypadkach nie zawarto informacji o stanie technicznym broni²¹ przejmowanej do depozytu (opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

p.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że: *nie wypełniono danych dotyczących rodzaju, serii i numeru dokumentu tożsamości, ponieważ jednostki broni zostały przyjęte od funkcjonariuszy Policji dostarczających je do depozytu tut. wydziału, co zostało odnotowane w protokole. Nie było takich przypadków w sytuacji, gdy właściciel osobiście składa broń do depozytu.*

(akta kontroli str. 319-356, 428-433)

2.8. W zakresie zabezpieczenia broni po osobach zmarłych, z KSIP pobrano informację²² o 138 osobach urodzonych w latach 1900 – 1930, z których 104 osoby odnotowano jako osoby nieżyjące, a 34 osoby jako żyjące.

Badanie dokumentacji dotyczącej 21 osób spośród 104 osób (wykazanych w KSIP jako osoby nieżyjących) w zakresie zabezpieczenia broni wykazało, że w:

- 10 przypadkach – osoby znajdowały się w systemie z uwagi na zarejestrowanie broni jako utracona,
- dziewięciu przypadkach – ustalono, że broń została rozliczona, a dopiero w dniu kontroli NIK (23 maja 2025 r.) usunięto rekordy z systemu (kwestie te opisano również o obszarze III)
- jednym przypadku broń po osobie zmarłej w 2024 r. znajduje się w depozycie,
- jednym przypadku - 29 maja 2025 r. skierowano pismo do KMP w Olsztynie w sprawie przeprowadzenia czynności w kierunku odnalezienia broni po osobie zmarłej w 2001 r. Wcześniejsze działania w tej sprawie podjęto we wrześniu 2023 r., a dotyczyły ustalenia, czy akta tej osoby znajdują się w ewidencji prowadzonej przez inny WPA KWP.

W wyniku sprawdzenia w bazie PESEL 20 osób spośród 34 osób (wykazanych w KSIP - jako osoby żyjące) ustalono, że według danych z bazy PESEL 11 osób²³ zmarło, a pozostałe dziewięć żyło.

W odniesieniu do 11 osób zmarłych w KSIP odnotowano:

- brak broni w pięciu przypadkach (w tym w dwóch w związku z utratą bytu prawnego decyzji - zmiana przepisów),
- utratę broni w trzech przypadkach,
- broń znajduje się w depozycie jeden przypadek,

Ponadto w KSIP wykazano informacje o osobie, która nie uzyskała pozwolenia na posiadanie broni, a także osobę, której sprawę prowadził WPA w innej KWP.

W odniesieniu do osób żyjących – WPA KWP Olsztyn w dwóch przypadkach prowadzi czynności wyjaśniające dotyczące ustalenia miejsca stałego pobytu, w pięciu przypadkach osoby posiadają członkostwo w PZŁ, w jednym przypadku ewidencja prowadzona przez inny WPA, a w jednym przypadku broń utracona (decyzja cofająca pozwolenie).

²¹ Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia z czynności przyjęcia do depozytu broni i amunicji jednostka deponująca sporządza protokół, do którego dołącza opinię dotyczącą stanu technicznego broni sporządzoną przez specjalistę z zakresu rusznikarstwa.

²² Według stanu na dzień 22 maja 2025 r.

²³ Osoby zmarłe w latach 2000 – 2019.

p.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że: *Funkcjonariusze i pracownicy Wydziału Postępowań Administracyjnych Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie co 5 lat dokonują fizycznego przeglądu teczek posiadaczy pozwoleń na broń z przydzielonych rejonów, co wynika z przyjętej praktyki w tut. wydziale. Podczas okresowej weryfikacji dokonuje się sprawdzeń danych w elektronicznych systemach Policji m. in. w zakresie aktualnego miejsca stałego pobytu, oraz czy dana osoba żyje. Niestety elektroniczne systemy w postaci Centralnej Bazy Danych „PESEL” oraz rejestru „Broń i Ruch Drogowy” nie są ze sobą połączone, przez co nie uzyskuje się bieżącej informacji na temat osób zmarłych. Rozwiązaniem w zaistniałej sytuacji byłoby połączenie obu systemów w celu automatycznego „pobierania” danych o zgonach z Centralnej Bazy Danych „PESEL” do rejestru „Broń i Ruch Drogowy” w którym zawarte są informacje o posiadaczach pozwolenia na broń. Komunikat o zgonie osoby mógłby wyświetlać się w formie alertu w kolorze czerwonym na stronie tytułowej do czasu zaakceptowania przez pracownika merytorycznego, co usprawniłoby przepływ danych oraz działanie organu. Podał też, że informację o śmierci posiadacza pozwolenia na broń palną uzyskuje się telefonicznie od rodziny zmarłego posiadacza pozwolenia na broń palną.*

(akta kontroli str. 357-369)

2.9. W latach 2022 – 2024 w zakresie przestrzegania warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 sierpnia 2014 r., w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji²⁴ WPA KWP Olsztyn przeprowadziła łącznie:

- 298 kontroli u osób fizycznych,
- 109 kontroli podmiotów, z czego dziewięć u podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 1 UoBiA, 59 u podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 2 UoBiA, pięć wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 3 UoBiA, 21 podmiotów wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 4 UoBiA oraz 15 wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 6 UoBiA.

(akta kontroli str. 370-427)

Badanie przeprowadzono na próbie sześciu protokołów z kontroli osób fizycznych i pięciu z kontroli podmiotów wykazała, że zakres przeprowadzonych kontroli uwzględniał wszystkie zagadnienia dotyczące osób fizycznych/podmiotów uregulowane w ww. rozporządzeniu.

W przypadku kontroli u osób fizycznych, stwierdzono jedną nieprawidłowość dotyczącą nieumyślnej utraty broni, która pozostawała w dyspozycji właściciela - postępowanie umorzone przed wszczęciem na podstawie art. 17 §1 pkt 2 kpk wobec braku znamion czynu zabronionego.

W przypadku czterech podmiotów pracownicy WPA KWP Olsztyn stwierdzili łącznie dziewięć nieprawidłowości oraz sformułowali w tym zakresie zalecenia pokontrolne z terminem realizacji z dniem podpisania protokołu. Nieprawidłowości dotyczyły prowadzonej dokumentacji oraz sposobu przechowywania broni i amunicji. W jednym przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 370-427)

²⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 364.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone
nieprawidłowości

1. W WPA KWP nie podjęto w odpowiednim czasie działań w wobec trzech osób²⁵ w zakresie nielegalnego posiadania łącznie ośmiu sztuk broni²⁶. W dwóch przypadkach do dnia 6 czerwca 2025 r. nie wdrożono bowiem czynności w związku z podejrzeniem popełnienia czynu z art. 51 ust. 2 pkt 1 UoBiA oraz art. 263 § 2 K.k., a w pozostałym podjęto je dopiero w toku kontroli NIK. Przepisy te stanowią odpowiednio, że karze aresztu albo grzywny podlega kto nie dopełnia obowiązku rejestracji broni albo obowiązku zdania broni i amunicji do depozytu oraz kto bez wymaganego zezwolenia posiada broń palną lub amunicję, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

P.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że: *„W trzech sprawach (EK3881, WM1162, WM1608) dotyczących decyzji o cofnięciu pozwolenia na broń palną, organ na bieżąco monitorował sprawę rozliczenia się z broni. Rozliczenie z posiadanej broni nastąpiło niezwłocznie indywidualnie do każdego przypadku. Organ nie powinien podejmować czynności w chwili stwierdzenia przez pracownika/ funkcjonariusza przekroczenia terminu z uwagi na możliwość nadania korespondencji przez posiadacza pozwolenia. Podczas analizy terminów należy mieć na uwadze obrót korespondencyjny dokumentacji. Termin zbycia broni palnej zgodnie z art. 22 ust. 1 i 3 cyt. ustawy to 30 dni. Wskazany termin należy odnieść do posiadacza pozwolenia na broń. Z uwagi na fakt niezwłocznego rozliczenia się z broni palnej ustała przesłanka nielegalnego posiadania broni. Z uwagi na ekonomię procesową odstąpiono od kierowania pisma do właściwej komendy powiatowej policji w kierunku przeprowadzenia postępowania z art. 263 § 2 kk.”*

Podał również, że: *„(...) W aktach sprawy nr EK3881 oraz WM1608 karalność wykroczenia ustała zgodnie z art. 45 kodeksu wykroczeń. Wskazać należy, iż karalność wykroczenia ustaje jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok. Natomiast w toku prowadzonej kontroli w aktach sprawy WM1162 sporządzono pismo (z dnia 10 czerwca 2025 r.) skierowane do Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, czy naruszony został art. 51 ust. 2 pkt. 1 w zw. z art. 22 ustawy o broni i amunicji.”*

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że rozliczenie z broni we wszystkich trzech przypadkach, nastąpiło z opóźnieniem od 7 do 31 dni liczonym po upływie 30 dniowego terminu na jego złożenie w depozycie w przypadku nie zbycia tej broni po uprawomocnieniu się decyzji cofającej. A zatem istniała faktyczna przesłanka do podjęcia działań wobec tych osób w zakresie

²⁵ Sprawy nr: EK3881 – decyzja cofająca pozwolenie z dnia 13 marca 2024 r. w związku z ustaniem okoliczności faktycznych jej wydania, WM1162 – decyzja cofająca z dnia 16 sierpnia 2024 r. osoba karana za przestępstwo, WM1608 - decyzja cofająca z dnia 15 lutego 2024 r. - negatywne orzeczenie psychologiczne. Sprawa nr: EK3881 – termin złożenia broni w depozycie minął 2 maja 2024 r., umowa sprzedaży broni z 3 czerwca 2024 r. (31 dni po terminie) - informacja o sprzedaży broni wpłynęła do WPA 6 czerwca 2024 r., WM1162 - termin złożenia broni w depozycie minął 8 października 2024 r., a broń złożono w depozycie 16 października 2024 r. (7 dni po terminie), WM1608 - termin złożenia broni w depozycie minął 6 kwietnia 2024 r., umowa sprzedaży broni z dnia 28 kwietnia 2024 r. (22 dni po terminie) i 7 maja 2024 r. (31 dni po terminie).

²⁶ Trzy przypadki zostały zidentyfikowane spośród 40 spraw zbadanych przez NIK, zakończonych wydaniem 42 ostatecznych decyzji o cofnięciu pozwolenia do posiadania broni.

nielegalnego posiadania broni. Podkreślenia wymaga też okoliczność, że cofnięcie decyzji nastąpiło w związku z wyrokiem za przestępstwo z art. 180a KK, negatywnym orzeczeniu psychologicznym (osoba wykazująca istotne zaburzenia funkcjonowania psychologicznego art. 15 ust. 1 pkt 3 UoBiA) oraz ustania okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę do jego wydania.

(akta kontroli str. 278-291, 428-433)

2. W 7 z 20 zbadanych protokołach przyjęcia broni do depozytu nie opisano stanu technicznego broni przejmowanej, co było postępowaniem nierzetelnym.

P.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że *oceny stanu technicznego broni były wpisywane w przypadku widocznych nieprawidłowości. Bez widocznych uszkodzeń odnotowano – „bez uwag” lub w ogóle nie opisano stanu broni.*

NIK zwraca uwagę, iż odnotowanie oceny stanu technicznego broni stanowi jedną z informacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad deponowania i niszczenia broni i amunicji w depozycie Policji, Żandarmerii Wojskowej lub organu celnego oraz stawki odpłatności za ich przechowywanie w depozycie²⁷.

(akta kontroli str. 319-356, 428-433)

OCENA CZĄSTKOWA

W KWP prawidłowo i rzetelnie sprawowany był nadzór nad posiadaniem broni palnej. W szczególności weryfikowano rodzaj i liczbę broni zakupionej przez posiadaczy zezwoleń. Niezwłocznie przejmowano broń od osób dopuszczających się przemocy domowej. Pracownicy WPA prawidłowo przeprowadzali kontrole u osób fizycznych i w podmiotach określonych art. 29 ust. 1 UoBiA w zakresie przestrzegania warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji. Należy też nadzorowano terminowość rejestracji broni przez nabywców posiadających stosowne pozwolenia oraz realizację obowiązku zbycia/przekazania do depozytu broni, przez osoby które utraciły prawo do jej dysponowania. Nie podjęto natomiast w odpowiednim czasie stosownych działań wobec trzech osób posiadających łącznie osiem sztuk broni, tj. nie wdrożono czynności w związku z podejrzeniem popełnienia czynów zabronionych.

3. Systemy/rejestry związane z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej

Opis stanu faktycznego

3.1. Zgodnie z art. 27 ust. 2 UoBiA, KGP prowadzi rejestr dotyczący pozwoleń/dopuszczeń, zawierający informacje określone w ust. 2 i ust. 2a.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 zarządzenia KGP w sprawie KSIP, informacje wymagane w art. 27 ust. 2 UoBiA prowadzi się w KSIP, w *rejestrze Broń*.

Badanie próby 45 spraw dotyczących pozwoleń/dopuszczeń wykazało, że we wszystkich przypadkach W KSIP znajdowały się informacje zgodne ze stanem faktycznym i dotyczące: imienia i nazwiska, imienia ojca i matki, miejsca i daty urodzenia, adresu stałego pobytu, numeru PESEL.

(akta kontroli str. 27-156)

²⁷ Dz.U. 2004 r. Nr 152, poz. 1609.

W zakresie jakości i aktualności informacji przetwarzanych w rejestrze *Broń* stwierdzono, że: w dziewięciu przypadkach spośród 21 osób objętych badaniem – ustalono, że w KSIP broń została rozliczona, a dopiero w dniu kontroli NIK (23 maja 2025 r.) usunięto rekordy z sytemu.

(akta kontroli str. 227-156, 357-369)

3.2. System Rejestracji Broni (SRB) funkcjonuje w KWP od 4 listopada 2024 r. Od powyższej daty, pracownicy i funkcjonariusze tut. wydziału (na dzień 09.06.2025 r. jest to 15 osób) wprowadzają dane na temat wydawanych zaświadczeń uprawniających do nabycia broni palnej, tworzą profile broni oraz rejestrują transakcje dotyczące broni. System SRB jest rejestrem centralnym, prowadzonym w systemie teleinformatycznym, w którym przetwarzane są dane o każdym egzemplarzu strzeleckiej broni palnej oraz o każdej istotnej części, które znajdują się w posiadaniu przedsiębiorców w związku z ich wytworzeniem albo nabyciem, przejęciem do naprawy, remontu, przerobienia, oznakowania, pozbawienia cech użytkowych, zniszczenia, przekazanych na przechowanie lub w komis oraz które znajdują się w posiadaniu osób lub podmiotów uprawnionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji. Administratorem systemu jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Ogłędziny SRB wykazały, że umożliwił on wprowadzenie wszystkich informacji wymaganych 27 ust. 2-2a UoBiA, SRB) natomiast nie działał z poziomu przedsiębiorców, na których nałożono obowiązek niezwłocznego, nie później niż w ciągu 3 dni wprowadzania do ww. systemu broni wprowadzanej przez nich do obrotu, natomiast do obowiązków organów Policji należy ich rejestracja w terminie do 5 dni. Jak wyjaśnił Komendant nie działający system dla przedsiębiorców powoduje, że aby Policja mogła dokonać rejestracji broni, pracownicy Policji muszą wprowadzić do systemu informację o wprowadzeniu do obrotu broni za przedsiębiorców. Powoduje to wydłużenie czasu przeznaczonego na rejestrację broni.

Ponadto problemy techniczne, pojawiające się w związku z działaniem SRB należało zgłaszać wyłącznie na skrzynkę elektroniczną, przeznaczoną do tego celu, jednakże KWP nie uzyskiwała odpowiedzi zwrotnych, związanych z tymi zgłoszeniami. Problemem był również sposób logowania do SRB, w tym krótki okres aktywności – po ok. 10 minutach użytkownik jest wylogowywany i musi ponownie zalogować się do systemu, przy pomocy nowego kodu autoryzacji. W SRB nie było historii broni, co stwarzało problemy przy umowie kupna bądź sprzedaży broni, gdyż po przypisaniu broni do zaświadczenia dokument nadal widniał w systemie jako aktywny. SRB nie „zasysał/pobierał” danych z aplikacji KSIP, co powodowało wielokrotne wprowadzanie tych samych danych dotyczących broni do różnych systemów.

(akta kontroli str. 439)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W WPA nie zapewniono skutecznego nadzoru nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w rejestrze *Broń*. Skutkiem tego było ujęcie w tym rejestrze nieaktualnych informacji o osobach posiadających pozwolenie na broń.

W przypadku dziewięciu osób mimo rozliczenia broni, dane o tych osobach nadal znajdowały się w systemie. W dniu 23 maja 2025 r. zostały one z niego usunięte. W systemie wykazano także 20 osób jako żyjące, podczas gdy zgodnie z rejestrem PESEL odnotowano zgon 11 z tych osób²⁸.

Zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia KGP do pełnienia nadzoru nad jakością i aktualnością informacji w KSIP był zobowiązany Naczelnik WPA. P.o. Naczelnik WPA KWP Olsztyn wyjaśnił, że: *WPA KWP w Olsztynie, zgodnie z przyjętą w wydziale praktyką, sukcesywnie weryfikuje dane zawarte w rejestrze „Broń i Ruch Drogowy”, tj. co 5 lat dokonują fizycznego przeglądu teczek posiadaczy pozwoleń na broń m.in. w zakresie aktualnego miejsca stałego pobytu, oraz czy dana osoba żyje i porównuje z KSIP. Z chwilą ujawnienia danych osób, które nie powinny znajdować się w ww. rejestrze dokonuje się ich komisyjnego usunięcia. Wskazał też, że rejestr „Broń i Ruch Drogowy” nie jest „połączony” elektronicznie z bazą „PESEL”, w związku z czym brak jest bieżących danych na temat zgonów posiadaczy pozwoleń na broń. Podał również, że nieaktualne dane w KSIP mogą dotyczyć przypadków, w których dokumentację przekazano do archiwum.*

(akta kontroli str. 357-369, 434-437)

OCENA CZĄSTKOWA

W KWP, w okresie objętym kontrolą, rejestr *Broń* związany z realizacją zadań dotyczących reglamentacji dostępu do broni palnej na ogół prowadzono prawidłowo i rzetelnie. W toku kontroli NIK w odniesieniu do zidentyfikowanych 29 przypadków nierzetelnych danych zawartych w tym rejestrze dokonano ich aktualizacji.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podejmowanie bez zbędnej zwłoki działań w celu cofnięcia pozwolenia na broń, w sytuacji nie przedłożenia wymaganych orzeczeń.
2. Ujmowanie w każdym protokole przejęcia broni i amunicji do depozytu informacji o stanie technicznym broni.
3. Wzmocnienie skuteczności nadzoru nad zapewnieniem jakości i aktualności informacji przetwarzanych w KSIP *rejestr Broń*.
4. Dokonanie analizy dokumentacji spraw nr EK3881, WM1162 i WM1608 w celu ewentualnego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia czynu z art. 263 § 2 Kk.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza

²⁸ Osoby zmarłe w latach 2000 – 2019.

się do Dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 18 czerwca 2025 r.

Kontroler

Wojciech Dąbrowski
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Mariusz Lenkiewicz

/podpisano elektronicznie/